

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 09 Kasım 2020
Sayı : 1468

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

4736 Sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz. 09.11.2020

Deniz YAVUZYILMAZ
Zonguldak Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI	
Teknik Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	142/leri
Tarih :	11 Kasım 2020
	2/3/89

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİGİ
10 Kasım 2020
Numara.

TBMM
GENEL EVRAK
10 Kasım 2020
No: 736127
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde, 08/01/2002 tarihli ve 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre;

- 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanuna göre yapılan yap-işlet-devret projeleri kapsamındaki otoyollar, köprüler ile tesisler hariç olmak üzere,

- Karayolları Genel Müdürlüğü sorumluluğu altında bulunan otoyollar ile 15 Temmuz Şehitler Köprüsü ve Fatih Sultan Mehmet Köprüsünü kullananlar,

Resmi ve dini bayramlarda, Cumhurbaşkanınca tespit edilen günler ve saatler arasında ücretsiz yararlanmaktadır.

Buna göre, yap-işlet devret modeli ile yapılan başta Yavuz Sultan Selim Köprüsü (3. Boğaz Köprüsü), Osmangazi Köprüsü (İzmit Körfezi geçişi) ve Avrasya Tüneli (İstanbul Boğaz geçiş tüneli) olmak üzere birçok kamu tesisi, Cumhurbaşkanınca, bayramlarda ilan edilen ücretsiz geçiş uygulamasının dışında kalmaktadır. Bu otoyol ve köprüler, ücretsiz yararlanılan köprü ve yollar gibi vatandaşların vergisi ile yapılan altyapı tesisleridir. Bu nedenle, 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun kapsamındaki otoyollar, köprüler ile tesislerden, bayramlarda vatandaşların ücretsiz yararlanması gerekmektedir.

Kanun Teklifi ile Karayolları Genel Müdürlüğünün sorumluluğu altında bulunan otoyollar ile 15 Temmuz Şehitler Köprüsü ve Fatih Sultan Mehmet Köprüsünden bayramlarda sağlanan ücretsiz geçiş hakkından, yap-işlet-devret modeli çerçevesinde işletilen otoyollar, köprüler ile tesisleri kullananların da yararlanmasına yönelik düzenleme önerilmektedir. Teklif ile yap-işlet-devret modeline göre yapılan otoyollar, köprüler ile tesisleri işleten görevli şirkete her hangi bir mali yük getirilmemektedir. Ücretsiz geçişlerin maliyeti mahsuplaşma yoluyla karşılanmaktadır. Mahsuplaşmanın iki şekilde yapılması önerilmektedir. Buna göre;

1) 13/02/2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanunla 3996 sayılı Kanuna eklenen ve yap-işlet-devret modeli çerçevesinde yapılan otoyollar, köprüler ile tesisler için görevli şirketin kullanımına bırakılan mülkiyeti Devlete ait taşınmazlar ile bedeli Devlet tarafından ödemek suretiyle yapılan kamulaştırmalar için kullanım bedeli ve hasılat payı alınmayacağını hükme bağlayan ek 1'inci maddenin yürürlük tarihi olan 13/02/2011 tarihinden önce yapılan sözleşmeler kapsamındaki otoyollar, köprüler ile tesislerden yararlananların ücretsiz geçiş giderlerinin, görevli şirketin ödemek zorunda olduğu kullanım bedeli ve hasılat paylarından mahsup edilmesi önerilmektedir.

3996 sayılı Kanuna eklenen Ek 1 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akde bağlanan yap-işlet-devret sözleşmeleri kapsamında yapılan otoyol ve köprüleri işleten görevli şirketin kullanım bedeli ve hasılat payı ödemesi kanuni bir zorunluluktur. Bu kapsamda, yani yap-işlet-devret modeli ile yapılan Osmangazi Köprüsü (İzmit Körfez Geçişi ve Bağlantı Yolları Dahil) ve Otoyolu da bulunmaktadır. Ancak, Sayıştay'ın hazırladığı Karayolları Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporunda, ihale edildiği tarihte kanuni bir zorunluluk olmasına rağmen, görevli şirketin ödemek zorunda olduğu kullanım bedellerinin tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

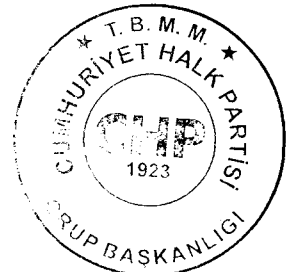
Sayıştay'ın hazırladığı Karayolları Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporunda, Osmangazi Köprüsü (İzmit Körfez Geçişi ve Bağlantı Yolları Dahil) ve Otoyolu projesi hakkında tespit edilen hususlar aşağıda özetlenmiştir:

- Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından 3996 sayılı Kanun'a göre 09.04.2009 tarihinde ihale edilen ve 27.09.2010 tarihinde Uygulama Sözleşmesi imzalanan Osmangazi Köprüsü (İzmit Körfez Geçişi ve Bağlantı Yolları Dahil) ve Otoyol için kamulaştırma bedeli Devlet tarafından karşılanmıştır.
- Bu kanuni zorunluluğa karşın, görevli şirketin ödemek zorunda olduğu kullanım bedellerinin tahsil edilmediği tespit edilmiştir.
- 3996 sayılı Kanun'a 13.02.2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanun ile eklenen Ek-1 inci maddede; 3996 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirilecek yatırım ve hizmetlerle ilgili olmak üzere bedeli Devlet tarafından ödenmek suretiyle kamulaştırılarak tapuda Devlet adına tescil ya da tapudan terkin edilen taşınmazlar ve Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan diğer yerler için kullanım bedeli ve hasılat payı alınmayacağı hükmüne bağlanmıştır. Buna göre, 13.02.2011 tarihinden sonra 3996 sayılı Kanun kapsamında yaptırılan işlerde kullanım bedeli alınmayacaktır.
- Ancak Osmangazi Köprüsü (İzmit Körfez Geçişi ve Bağlantı Yolları Dahil) ve Otoyol Projesinin ihale tarihi 09.04.2009, sözleşmenin imza tarihi ise 27.09.2010'dur. Bu nedenle söz konusu Yap-İşlet-Devret Projesi Ek 1 inci maddedeki muafiyet kapsamına girmemektedir.
- Ayrıca, 3996 sayılı Kanun'a eklenen ve 13.02.2011 tarihinde yürürlüğe giren Ek 1 inci maddede, bu hükmün yürüyen sözleşmelere etkili olduğuna dair bir düzenleme de bulunmamaktadır.
- Kullanım bedelini maliyetlerine ekleyerek ihaleyi alan görevli şirketten, sözleşmenin yürütülmesi boyunca katlanmayı öngördüğü ve ihale aşamasında teklifine yansıttığı bir maliyet kaleminin tahsil edilmesinden vazgeçilmesi, ihale şartlarının Görevli Şirket lehine değiştirilmesi anlamına gelmektedir. Kaldı ki, 27.09.2010 tarihinde imzalanan Uygulama Sözleşmesinin 13 üncü maddesinde de kamulaştırma bedeli İdare tarafından karşılanan taşınmazlar için Görevli Şirketin sözleşme süresi boyunca kullanım bedeli ödeyeceği belirtilmiştir.
- Sayıştay tarafından, kamulaştırma bedeli Devlet tarafından ödenen taşınmazlara ilişkin olarak 2010-2019 yılları arasında ortaya çıkan toplam 568.151.099,95 TL kullanım bedelinin, Görevli Şirketten tahsil edilmesi gerektiği tespit edilmiştir.

Sayıştay'ın tespitinden anlaşılabacağı gibi 13.02.2011 tarihinden önce yayılan Yap-İşlet-Devret Projelerinden Görevli Şirketten tahsil edilmesi gereken, ancak tahsil edilmeyen önemli miktarda kullanım bedeli bulunmaktadır. Söz konusu Kanun Teklifi ile 13.02.2011 tarihinde önce sözleşmesi yapılan yap-işlet-devret modeli kapsamındaki otoyol ve köprülerden, resmi ve dini bayramlarda Cumhurbaşkanınca ilan edilen günlerdeki ücretsiz geçişlerin giderlerinin, zaten Devlete ödenmesi gereken kullanım bedellerinden karşılanması önerilmektedir.

2) 3996 sayılı Kanuna eklenen ek 1 inci maddenin yürürlüğe girdiği 13/2/2011 tarihinden sonra yapılan yap-işlet-devret sözleşmeleri kapsamındaki otoyollar, köprüler ile tesislerden yararlananların ücretlerinin ise sözleşmenin sona erdiği tarihe, bu tesisleri ücretsiz kullandırılan günlerin ilave edilmesi suretiyle mahsup edilmesi önerilmektedir.

Böylece yap-işlet-devret modeli çerçevesinde işletilen otoyollar, köprüler ile tesisleri, resmi ve dini bayramlarda Cumhurbaşkanınca tespit edilen günler ve saatler arasında ücretsiz yararlananların giderlerinin, görevli şirkete her hangi bir mali yük getirilmeden karşılanması öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1.- 13/02/2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanunla 3996 sayılı Kanuna eklenen ve yap-işlet-devret modeli çerçevesinde yapılan otoyollar, köprüler ile tesisler için görevli şirketin kullanımına bırakılan mülkiyeti Devlete ait taşınmazlar ile bedeli Devlet tarafından ödenmek suretiyle yapılan kamulaştırmalar için kullanım bedeli ve hasılat payı alınmayacağını hükme bağlayan ek 1'inci maddenin yürürlük tarihi olan 13/02/2011 tarihinden önce yapılan sözleşmeler kapsamındaki otoyollar, köprüler ile tesislerden yararlananların ücretsiz geçiş giderlerinin, görevli şirketin ödemek zorunda olduğu kullanım bedeli ve hasılat paylarından mahsup edilmesi ve yine 3996 sayılı Kanuna eklenen ek 1 inci maddenin yürürlüğe girdiği 13/2/2011 tarihinden sonra yapılan yap-işlet-devret sözleşmeleri kapsamındaki otoyollar, köprüler ile tesislerden yararlananların ücretlerinin ise sözleşmenin sona erdiği tarihe, bu tesisleri ücretsiz kullandırılan günlerin ilave edilmesi suretiyle mahsup edilmesi önerilmektedir.

MADDE 2.- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3.- Yürütme maddesidir.

**4736 SAYILI KAMU KURUM VE KURULUŞLARININ ÜRETTİKLERİ MAL VE HİZMET
TARİFELERİ İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDAKİ
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1.- 08.01.2002 tarihli ve 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 1. (1) 09.04.2009 tarihinde 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanuna göre ihale edilerek yapılan ve işletilen otoyollar, köprüler ve tesislerden, dini ve resmi bayramlarda Cumhurbaşkanınca belirlenen gün ve saatler arasında yararlananlar, 4736 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrası hükmünden muaftır.

(2) Dini ve resmi bayramların gün hesabında, Cumhurbaşkanınca ilan edilen resmi tatil günleri esas alınır.

(3) Dini ve resmi bayramlarda Cumhurbaşkanınca belirlenen gün ve saatler arasında, 3996 sayılı Kanun kapsamındaki otoyollar, köprüler ile tesislerden dini ve resmi bayram günlerinde ücretsiz yararlananların giderleri, aşağıdaki şekilde hesaplanır ve görevli şirketle mahsuplaşılır.

a) 13/2/2011 tarihinden önce yapılan sözleşmeler kapsamındaki otoyollar, köprüler ile tesislerden yararlananların giderleri, görevli şirketin ödemek zorunda olduğu kullanım bedeli ve hasılat paylarından mahsup edilir.

b) 13/2/2011 tarihinden sonra yapılan sözleşmeler kapsamındaki otoyollar, köprüler ile tesislerden yararlananların giderleri, sözleşmenin sona erdiği tarihe, ücretsiz kullandırılan günlerin ilave edilmesi suretiyle mahsup edilir.

(4). Bu maddenin uygulanmasıyla ilgili esas ve usuller Cumhurbaşkanınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

